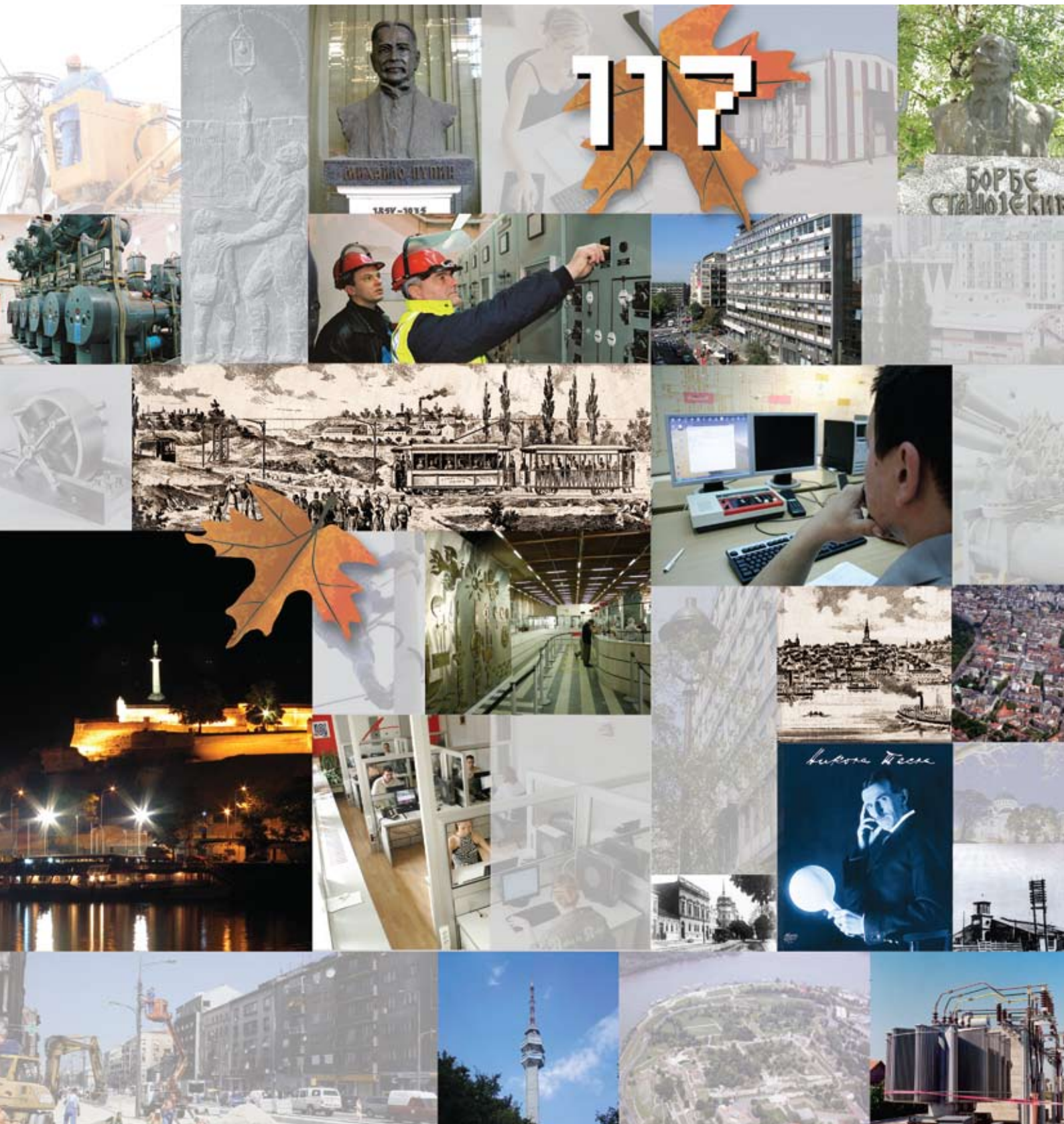

ЕДБ

• Број 477 • Септембар 2010. • Година L • Први број изашао 1960. • ISSN 1452 - 0753

ТЕМА МЕСЕЦА: 117 ГОДИНА ПОСТОЈАЊА И РАДА • СТР. 3-4

ДЕШАВАЊА: ТЕСЛА ЕЛЕКТРОМОБИЛ У БЕОГРАДУ • СТР. 8

Оснивач Привредног друштва
ЈП Електропривреда Србије

Генерални директор:
Драгомир Марковић

Издавач:

Привредно друштво
за дистрибуцију
електричне енергије
„Електродистрибуција - Београд“ д.о.о. Београд

Директор:

Стеван Милићевић

Главни и одговорни уредник:

Миланка Стојанић

Новинар:

Тања Зорановић

Уређивачки одбор:

Миланка Стојанић, Тања Зорановић,
Невенка Бошковић, Татјана Пантић,
Владимир Шилјут, Иван Илић,
Дарко Недовић и Богољуб Радуловић

Адреса редакције:

11000 Београд, ул. Масарикова 1-3

Телефони:

011 340 50 12

011 340 52 30

Централа: 011 361 67 06

Локали: 1612, 1630

e-mail: informisanje@edb.rs

www.edb.rs

Графичка припрема:

Владимир Н. Крајновић

Штампа:

Пропаганда Јовановић, Београд

Тираж:

1500

Електронско издање листа „ЕДБ“
налази се на адреси: www.edb.rs/list.php
као и на „ЕДБ“ **интранет** порталу,
на страници „Обавештења“

CIP - каталогизација у публикацији
Народна Библиотека Србије,
Београд 658 (497.11)
Месечно:
ISSN 1452 - 0753 = Електродистрибуција
(лист) COBISS.SR-ID 18118658

САДРЖАЈ

ТЕМА МЕСЕЦА

117 година постојања и рада / Велики посао завршен пре рока ..... 03 - 04

ДЕШАВАЊА

Устоличен патријарх Иринеј / Педесет година листа „ЕДБ“ 05

ИЗ ЕПС-а

Дан за будућност 06

АКТУЕЛНО

Расте дуг великих дужника 07

ДЕШАВАЊА

ТЕСЛА електромобил у Београду 08

НА ЛИЦУ МЕСТА

Радови теку по плану 09

АКТУЕЛНО

До зиме бољи напон / Испуњен план набавке 10

АКТУЕЛНО

Завршетак ремонтних радова 11

МОЗАИК

Прослављен Дан Електродистрибуције Београд ..... 12 - 13

У ФОКУСУ

Утрошени киловати од сада ковертирани 14

ФОРУМИ

ЕПС располаже знањем 15

АКТУЕЛНО

Хитно примити електромонтере / Прочули се широм света ..... 16 - 17

ФОРУМИ

Припрема за предстојећу сертификацију / Савремена решења 18

СИНДИКАТИ

У невољи је помоћ злата вредна 19

ЗДРАВЉЕ

Редован преглед је најбоља превенција / Контрола здравља на ВМА 20

ЗДРАВЉЕ / КУЛТУРА

Помогли у најкритичнијем тренутку / Издат рекордан број књига 21

КУТАК ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ / ЈУБИЛЕЈИ

Увек добро расположени / Списак јубилараца ..... 22 - 23

117 година постојања и рада

Између два празника успешно су реализовани сви планирани задаци, пре свега захваљујући залагању и одговорном раду свих запослених.

Стеван Милићевић, дип. ел. инж.

Пословном традицијом дужом од једног века може се похвалити веома мали број фирми, а шестог октобра ове године Електродистрибуција Београд је навршила 117 година постојања и рада. Тог датума навршило се и 117 година од пуштања у рад прве јавне електричне централе у Србији. Пуштањем у рад централе на Дорћолу, 6. октобра 1893. године, Београд је, међу првим европским престоницама, осветљен електричним светлом. Тај датум означава почетак електрификације Београда и Србије и прихваћен је као Дан Електродистрибуције Београд и Дан Електропривреде Србије.

Данас је ЕДБ модерно електродистрибутивно привредно друштво које захваљујући пре свега ангажовању запослених успешно реализује планиране задатке и које је постало темељ развоја престонице. Конзум ЕДБ-а има 685.000 купаца из категорије домаћинство и 70.258 мерних места у категорији правних лица, што је укупно 755.258 купаца. ЕДБ обезбеђује континуирано и квалитетно снабдевање електричном енергијом купцима на конзуму од 2838 квадратних километара, које обухвата 16 градских општина, где у 123 насеља живи преко 1.700.000 становника.

У власништву ЕДБ-а је 16 трансформаторских станица 110/x kV, чија је инсталисана снага 1.161 MVA, затим 65 ТС 35/10 kV (1.371 MVA), као и 4.637 трафостаница 10/0,4 kV (2.904 MVA). Такође, у власништву ЕДБ-а је укупно 31 km електроенергетских подземних водова напонског нивоа 110 kV, затим 949 km водова 35 kV, 3866 km водова 10 kV и 11.009 km водова 0,4 kV.

Са Стеваном Милићевићем, директором ПД „ЕДБ“, разговарамо о реализацији планираних задатака у периоду између два празника, прошлогодишњег и садашњег.

- Претходних година на конзуму ЕДБ-а је готово у потпуности санирана и „утегнута“ нисконапонска мрежа, чиме је број кварова сведен на минимум. Сада је акценат стављен на реконструкцију средњенапонског (10 и 35 kV) нивоа. Крајем децембра прошле године у ТС 35/10 kV „Крњача“ постављен је трећи, у низу са постојећа два, трансформатор инсталисане снаге 12,5 MVA. Тада је, такође, и то у делу на којем се налази разводно постројење ТС „Крњача“, постављена и мобилна 35/10kV трафостаница. Појачањем капацитета у овој трафостаници и стављањем у погон мобилне ТС, обезбеђена су нова изворишта напајања, са циљем да се снабдевање струјом купаца на левој обали Дунава значајно побољша – истакао је директор Милићевић, додајући да су у овој години приведени крају и радови на изградњи нове трафостанице 35/10 kV „Земун – Нови град“. Овај нови електроенергетски објекат налази се на углу земунских улица Првомајске и Гетеове и замениће постојећу, дотрајалу трафостаницу, са проширењем капацитета. Тиме ће бити побољшана енергетска ситуација на овом конзуму, а између осталог и у насељу Алтина.

Почела је друга фаза реконструкције ТС 110/10 kV „Београд 1“, која ће за становнике Карабурме обезбедити нова изворишта за прикључење. У оквиру ње је планирано да се до краја године замени дотрајало 10 kV разводно постројење.

У постојећој ТС 35/10 kV „Обреновац“, где смо имали проблеме са селективношћу искључења приликом кварова, односно, при квару на једном изводу испадао је читав трафо, завршени су послови на замени постојеће релејне заштите новом. Наиме, постојећа електромеханичка релејна заштита замењена је новом, микропроцесорском, чиме ће се селективност подићи на највећи могући ниво.

Од пролећа ове године настављени су радови на реконструкцији средњенапонског надземног вода „Београд 10 – Звечка“. Ревитализација овог далековода је вредна преко 35 милиона динара и ове године је један од значајнијих инвестиционих подухвата ЕДБ-а. Она подразумева замену постојећег једносистемског, новим двосистемским водом, чиме ће се капацитет далековода знатно повећати.

Почела је реконструкција и 35 kV вода „Винча – Гроцка“ и до краја године се очекује завршетак вода, пуштање под напон и нормализација напонских прилика на конзуму Гроцке.

У овој години је почела реализација пројекта управљања и аутоматизације средњенапонске мреже, која до краја ове године треба да буде пуштена у пробни рад. У оквиру тога, поред већ раније уграђених риклозера и RMU блокова, односно управљивих 10 kV блокова у малим трафостаницама, сада је уграђено и деветнаест даљинских станица у ТС које су у власништву ЕДБ-а. Ове даљинске станице ће омогућити комуникацију са трафостаницама, односно управљање њима из диспечерског центра.

Реализацијом овог пројекта омогућен је први корак за даљински надзор и управљање средњенапонском мрежом, па ће се укупан степен аутоматизације подићи на виши ниво и значајно приближити компанијама у развијеним земљама света.

Такође, снимљена је комплетна средњенапонска надземна мрежа ЕДБ-а, о којој подаци, до сада, ни у једном графичком облику нису постојали ни код нас, нити у катастру. Сада имамо податке за око 30.000 стубова и комплетној мрежи која иде преко њих – дакле, о стубним трафостаницама, риклозерима, линијским растављачима и слично. Овај пројекат недавно је добио и међународну потврду, па су се тако искуства о снимању мреже ЕДБ-а нашла на сајтовима многих светских компанија које се баве производњом GPS и оптичке опреме.

Током године – нагласио је на крају разговора Милићевић - настављена је изузетно добра сарадња са градским структурама и по њиховом одобрењу и ове године се наставља интензивна изградња малих трафостаница, 10 kV водова и нисконапонске мреже. Захваљујући томе се убрзано решавају проблеми напајања у ободним деловима града, где је у протеклом периоду, због интензивне „дивље“ градње, било много проблема са снабдевањем електричном енергијом.

М. Стојанић

ВЕЛИКИ ПОСАО ЗАВРШЕН ПРЕ РОКА

ЕДБ је активно учествовала у реконструкцији Булевару краља Александра, на потезу од Вуковог споменика до Цветкове пијаце, у дужини од 2,5 km. Од првог дана почетка радова на Булевару ЕДБ је вршила искључења мреже како би се радови несметано обављали, а када је почело рушење старог коловоза и тротоара, приступило се измештању 10 kV каблова дуж целе трасе. Такође, положена је нова подземна секундарна мрежа за напајање постојећих пословних и стамбених објеката дуж Булевару, која је заменила надземну мрежу. Затим, целом дужином Булевару постављени су и прикључени на дистрибутивну електро мрежу мерно-разводни ормари са измештеним местом мерења и то за напајање киоска, затим за нову семафорску сигнализацију и нове ормаре за напајање јавног осветљења. Урађена је и кабловска канализација за два оптичка кабла од ТС 35/10 kV „Технички факултет“ до ТС 35/10 kV „Смедеревски пут“, са могућношћу

повезивања на вод у ТС 110/10 kV „Обилић“. Реконструисано је и седам трафостаница које гравитирају мрежи Булевару краља Александра, односно појачана је њихова снага. Вредност радова, које је ЕДБ извела на захтев града, на каблирању надземне у подземну мрежу, износила је преко 50 милиона динара, а суму треба увећати за трошкове санације, измештања постојеће подземне мреже, као и израду прелаза на раскрсницама.

Обиласку завршних радова у Булевару краља Александра, на позив градоначелника Драгана Ђиласа, присуствовао је и директор Стеван Милићевић, заједно са званичницима престоничке управе, челницима јавних предузећа, саобраћајне полиције и инжењерских бироа, односно извођача и подизвођача и свих других који су дали допринос реконструкцији најдуже престоничке саобраћајнице.

Том приликом директор Милићевић је захвалио свима који су на овом пројекту радили, а првенствено онима који су радили у немогућим условима, по мраку, киши и јаком сунцу. Свој допринос успешној реализацији овог великог посла дали су запослени у Служби оперативне енергетике 1 kV, а шеф ове Службе, Нина Станковић, посебно истиче допринос Славице Дамљановић, самосталног референта. Велики допринос дали су и запослени у Погону I – Север, из Одржавања. Међу њима, како нам је рекао руководилац Радисав Урошевић, нарочито су се истакли Слободан Стијеповић, самостални референт Одељења подземних водова 10 и 1 kV, Дејан Николић, водећи референт и Милоје Недељковић, електромонтер. Такође, немерљив допринос дали су и извршиоци нашег подизвођача, Електродистрибуције изградња.

М.С.

Устоличен патријарх Иринеј

Цермонијом у Храму светих апостола у Пећкој патријаршији, одржаном 3.октобра, свечано је устоличен патријарх Иринеј, 45. поглавар Српске православне цркве. Представници Електропривреде Србије, Електродистрибуције Београд и Електрокосмета присуствовали су устоличењу патријарха.

Цермонија устоличења патријарха Иринеја у Пећкој патријаршији

Свечаној литургији и чину устоличења патријарха Иринеја, 45. поглавара Српске православне цркве, у Пећкој патријаршији, присуствовало је више од 400 високих званичника, а међу њима и представници Електропривреде Србије, Електродистрибуције Београд и Електрокосмета.

- Чин устоличења се спроводи у организацији Српске православне цркве, али имајући у виду тренутну ситуацију, без помоћи државе, његова организација не би била могућа. У том контексту и Електропривреда Србије, преко својих привредних друштава, Електродистрибуције Београд и Електрокосмета, најдиректније је помогла да се у комплексу Пећке патријаршије уради додатно, спољње и унутрашње декоративно осветљење - истакао је Стеван

Милићевић, који је имао част да, заједно са представницима ЕПС-а, присуствује овом духовном и верском чину од изузетне важности за српски народ.

Свечаном чину устоличења присуствовали су и др Аца Марковић, председник Управог одбора ЕПС-а, Зоран Манасијевић, помоћник генералног директора ЕПС-а за технички систем, Радоје Кречковић, директор Електрокосмета и више службених лица, такође из Електрокосмета.

Представници ЕПС-а на свечаности устоличења

Педесет година листа „ЕДБ“

Ове године навршава се и педесет година од како се појавио први број листа „Електродистрибуција“, а данас „ЕДБ“. У једном од наредних бројева, децембарском, пренећемо најзанимљивије тектове о важним догађајима током протеклих пет деценија, а сада вас, уз 117-ту годишњицу ЕДБ-а, подсећамо да је много ентузијаста дало допринос реномеу овог листа и да је, захваљујући њима, управо на страницама листа „ЕДБ“ забележена историја нашег колектива. Лист је био и остао готово једина права архива Електродистрибуције Београд.

Још у првом броју редакциони одбор листа одредио је трасу по којој смо годинама сигурно корачали, трудећи се да никада не заборавимо разлог због којег смо основани.

- Наше предузеће је по природи посла разбијено на веома широком простору – Београду, Обреновцу, Гроцкој, Батајници и Падинској Скели. Управо ова чињеница упућује на неопходност савременијег обавештавања свих запослених о раду

предузећа. „Електродистрибуција“ треба у том погледу да одигра прворазредну улогу и она ће редовно обавештавати чланове нашег колектива о текућим догађајима – речено је у уводнику „Уз први број“.

Темељ, постављен пре педесет година, одолео је свим потешкоћама које су неминовне у сваком озбиљном послу. Данас смо на истом путу, а ако смо информисање запослених бар мало унапредили и учинили га квалитетнијим, имамо разлог за задовољство, јер је то учињено уз вашу помоћ и сарадњу.

На првом месту велико хвала свима који су листу дали допринос као уредници, новинари и сарадници. Хвала и онима који су нас добронамерно саветовали, који су се без икакве накнаде ангажовали у раду Уређивачког одбора листа, онима који су писали тектове о догађајима којима нисмо присуствовали, слали нам фотографије са терена или су нас обавештавали о неком важном збивању. Захваљујући њима били смо актуелни и занимљиви. Ако је и било грешака, а морало је бити,

не судите престрого, јер ово је један од ретких послова који се одвија пред очима целог колектива. Ставите се у наш положај и замислите како би вама било да цео колектив свакодневно оцењује све што урадите. Посао новинара се, једноставно, види. А, да је стресан, није ништа ново. Ипак, уз вашу помоћ и подршку, уз разумевање да је некада немогуће испунити захтев највећег броја саговорника да им се речи пренесу дословно, уз толеранцију за непрецизности које настају у покушају да се у пар реченица објасни суштина некада врло сложених послова, уз позитиван став, наставићемо да радимо још одговорније и боље. Да за вас постављамо питања КО, ШТА, ЗАШТО, КАДА и ГДЕ. Да пажљиво гледамо око себе и обавештавамо вас о ономе што видимо. Да вам доказујемо да је све вест или то може постати, а да је појављивање на страницама листа „ЕДБ“ симбол колективне пажње и угледа. Као што је то било и пре педесет година.

Дан за будућност

Свечаном седницом Управног одбора Електропривреде Србије, 6. октобра 2010. године, у Дому Војске у Београду, обележен је Дан компаније и 117. рођендан српске електроенергетике. На прослави Дана ЕПС-а представљени су бројни успеси компаније током ове године, започете инвестиције, а најављене су и најважније модернизације у следећој години. Свечаности су присуствовали проф. др Петар Шкундрић, министар рударства и енергетике, званичници Владе Србије, страних амбасада, државних и међународних институција, као и представници компанија са којима Електропривреда Србије деценијама сарађује. Министар рударства и енергетике изразио је захвалност пословодству и запосленима ЕПС-а за све производне резултате које су постигли у тешким условима, а посебно за активно учешће у лакшем превазилажењу последица светске економске кризе.

- Помогли сте сваком домаћинству и привредном субјекту у Србији кроз производњу најјефтиније струје у окружењу и Европи – рекао је Шкундрић. У време рецесије покренут је највећи инвестициони циклус у последњих 20 година у српској енергетици и док је индустријска производња у Србији забележила пад у електроенергетици је био раст од чак три одсто. Тиме је ЕПС допринео смањењу негативних ефеката светске економске кризе.

Министар Шкундрић је нагласио и да ће време у којем је живео Ђорђе Станојевић, творац прве централе у Србији, остати запамћено као време електрификације и индустријализације, а да ово време треба да буде упамћено по изградњи нових енергетских капацитета.

Др Аца Марковић, председник Управног одбора компаније, подсетио је на речи професора Станојевића који је пре више од 100 година рекао да ће „ поред леба и воде, електрика постати свакодневна потреба како за варошанина, тако и за најсиромашнијег сељака“.

- Двадесети век је био век електричне енергије – рекао је др Аца Марковић. – Ове године хидроелектрана „Под градом“ на Ђетињи код Ужица прославила је 110 година рада, ХЕ „Вучје“ ради већ 107, а „Света Петка“ на Нишави и ХЕ „Гамзиград“ више од 100 година.

Председник УО ЕПС-а је подсетио и да је ЕПС саградио ХЕ „Ђердап 1“ и „Ђердап 2“, ХЕ и РХЕ „Бајина Башта“, термоелектране „Никола Тесла А и Б“, „Костолац Б“, копове у Колубари и Костолцу, моћну преносну и дистрибутивну мрежу, а актуелни су планови за градњу „ГЕНТ БЗ“, „Колубаре Б“, „Костолца БЗ“ и других капацитета.

Драгомир Марковић, генерални директор ЕПС-а, указао је да су великани попут Ђорђа Станојевића такви баш због својих визија, јер је Станојевић свега три године пре почетка рада прве централе рекао да зна да ће, ако Београду препоручи електрично осветљење, мирном савешћу одговорити савременој науци и напретку.

- Визија Електропривреде Србије је одрживи развој, који подразумева сигурност снабдевања, заштиту животне средине и одрживи економски развој – рекао је Драгомир Марковић, први човек ЕПС-а. - Претходних

година реализовали смо велике инвестиционе захвате на постојећим постројењима и постигнут је висок степен поузданости и расположивости, пре свега у производном делу. У наредне две године оперативно ће започети велике инвестиције кроз модернизацију преосталих производних и дистрибутивних система, реструктурирање и подизање пословне ефикасности, изградњу нових капацитета и унапређење животне средине по нормативима ЕУ.

Генерални директор ЕПС-а је истакао и да ће у наредних шест до седам година реална вредност свих ових пројеката премашати износ од девет милијарди евра, али је неопходна промена ценовне политике, као и хармонизација и операционализација регулативе у области инвестиција.

На свечаности „Данас за будућност“ додељена су највиша признања ЕПС-а повеља са плакетом „Ђорђе Станојевић“ за изузетан допринос развоју компаније и електроенергетике. Ово признање постхумно је добио Љубомир Милановић за велики допринос изградњи и експлоатацији електродистрибутивних капацитета и развој електродистрибутивне делатности, а посебно за немерљив труд за очување дела професора Ђорђа Станојевића и обнављању старих хидроелектрана.

Плакету „Ђорђе Станојевић“ добио је и проф. др Драган П. Поповић за научни и стручни рад у електроенергетици и примену савремених метода и решења у планирању, развоју и експлоатацији електроенергетског система Србије. Највеће признање ЕПС-а уручено је и Јану Брауну (Ian Brown) за лични допринос и залагање у реализацији пројеката раније у Европској агенцији за реконструкцију, а сада у Европској банци за обнову и развој. Плакета „Ђорђе Станојевић“ додељена је и компанији „Алстом“ за дугогодишњу успешну пословну сарадњу са ЕПС-ом и значајан допринос у развоју електропривреде Србије, посебно у инвестиционом опремању капацитета, техничком унапређењу, експлоатацији и одржавању виталних делова опреме.

e-info

Расте дуг великих дужника

Мала група купаца нам дугује половину укупних потраживања. Заустављен је тренд раста губитака, мада смо далеко од тога да смо их свели на жељени ниво. Без повећања цене електричне енергије неће бити нових, великих инвестиција у наредној години.

Почетком септембра месеца, генерални директор ЈП „Електропривреде Србије“, Драгомир Марковић, са Зораном Манасијевићем, помоћником генералног директора ЕПС-а за технички систем и Дубравком Митрић-Висковић, извршним директором ЕПС-а за људске ресурсе, одржао је састанак са првим људима у електродистрибутивној делатности ЕПС-а. Из Дирекције ЕПС-а за дистрибуцију електричне енергије били су Животије Јовановић, директор, Радован Станић, помоћник директора и Милан Миросављевић, директор Сектора за тарифе и односе са тарифним купцима.

У скоро четворочасовној дискусији учесници су, по девет тачака дневног реда, разматрали најважније теме дистрибутивних привредних друштава. Издвајање малопродаје из основне делатности, наплата потраживања и спровођење Акционог плана за смањење губитака у дистрибутивном делу електроенергетског система, затим извршење плана ремонта и инвестиција у 2010. години и израда плана за 2011. годину, пријем радне снаге, ИТТ стратегије, тендери за набавку бројила и наплата ТВ претплате су издвојене као најважније теме. Поред њих, учесници су дискутовали и о преузимању ТС 110/x кV, које су у власништву ЈП ЕМС-а, као и о унапређењу односа са потрошачима.

Отварајући расправу о издвајању малопродаје, директор Дарагомир Марковић је истакао да је циљ ових састанака управо да се усагласе ставови о најважнијим питањима. Одустало се, рекао је Марковић, од првобитне намере да се формира посебан привредни субјект, односно посебно привредно друштво, већ ће се у првој фази само одвојити рачуни, односно рачуноводствено исказивање потпуно одвојити. Договорено је да се ради раздвајања делатности хитно формира радна група, на чијем ће челу бити Милан Миросављевић, а у чланству ће, поред директора дистрибутивних привредних друштава, бити и челни људи који се налазе у продаји у привредним друштвима.

Презентујући резултате наплате у овој години Миросављевић је изразио умерено задовољство постигнутим резултатима. Наиме, планска наплата за ову годину је најмање 91,7 одсто фактурисаног прихода, а она је, за осам месеци, остварена 93,15 одсто. И у поређењу са истим периодом прошле године наплата је, такође, нешто изнад прошлогодишњег нивоа. Забрињавајуће је, међутим, то што је дуг великих дужника (оних чији је дуг

преко 100.000), повећан у односу на крај прошле године. Зато је управо према њима усмерено повећано ангажовање. Иако је Миросављевић оценио да су упорно опомињање нередовних платиша, искључења и утужења, за сва привредна друштва, највећи, најтежи и најосетљивији посао, који нам не доноси популарност код купаца, договорено је да се примене све расположиве мере, јер без тога нема решења овог проблема.

- Нема велике разлике у ефикасности наплате код привредних друштава и свима је заједничко да морамо да се боримо са великим дужницима, јер око три одсто купаца (домаћинстава и вирманаца) нам дугује више од половине укупног дуга – оценио је Животије Јовановић, истакавши да је без помоћи државе овај проблем тешко решив.

С обзиром на то да привредна друштва постижу различите резултате у смањивању губитака електричне енергије, генерални директор, Драгомир Марковић, је нагласио да су недопустиве и нелогичне разлике између суседних места и сличних конфигурација у резултатима и обиму предузетих мера и постављених циљева за смањење губитака или у резултатима наплате, па да се, с тим у вези, мора тражити лична одговорност оних који неуспешно раде свој посао. Са друге стране, треба наградити оне који добро раде свој посао, постижу резултате и заслужни су за смањење губитака или побољшање наплате.

До краја састанка живо се дискутовало о осталим темама, а једна од њих, пријем радне снаге у привредним друштвима, подстакла је учеснике да се активно укључе и изнесу своје проблеме у раду до којих долази због мањка извршилаца. У дискусијама о овој, као и о другим темама, представници дистрибутивних привредних друштава исказали су висок степен сагласности о свим горућим темама, јер се дистрибутери у свом раду срећу са истим или сличним проблемима.

Драгомир Марковић је упозорио да ће наредна година, уколико не добијемо реално поскупљење струје, практично бити година без инвестиција, односно да ће се у том случају радити само оно што је најнеопходније или инвестиције које су већ раније започете. Нових, великих инвестиција у том случају неће бити, а без њих нема ни развоја Електропривреде Србије.

М. Стојанић

ТЕСЛА електромобил у Београду

Специјални аутомобил на електричну енергију, „Tesla roadstar“, стигао је крајем септембра и у Београд. Испред Скупштине града, наочиглед домаћина из ЕПС-а, ЕДБ-а и бројних представника медија, демонстриране су изузетне могућности овог електричног возила. Тесла електромобил је потом напунио специјалне батерије на посебним уређајима које је ЕДБ инсталирала, добивши их од немачке компаније RWE, која је власник овог ексклузивног возила.

Наиме, припремајући се за представљање Тесла роудстара надлежна екипа ЕДБ је претходно положила кабл за напајање, а затим поставила темеље, намонтирала и повезала специјални уређај за пуњење овог аутомобила. Бетонски темељ, на који је положен електро-пуњач за „Tesla roadstar“, тежак је више од 150 килограма, па је за његово полагање било ангажовано и специјално возило.

- Са идејом да Београд буде једна од станица на турнеји аутомобила који носи име нашег највећег научника Николе Тесле, успели смо да се договоримо са RWE-ом великом европском електро-енергетском компанијом, која је иницијатор ове турнеје и да обезбедимо постављање станица за пуњење у Београду и Нишу. Веома смо поносни што смо се прикључили мрежи европских престоница културе. А као компанија која прати савремене токове, желели смо да нашим суграђанима представимо овај пионирски изум и прикључимо се промоцији нових технолошких достигнућа – обратио се гостима из Немачке Михајло Гаврић. Као директор Сектора ЕПС за заштиту животне средине, он је истакао и еколошки аспект овог догађаја. Указао је, наиме, да Србија учествујући у промоцији Теслиног возила које користи племениту енергију и притом не ослобађа штетне гасове, шаље Европи поруку да свесрдно подржава све акције које доприносе очувању природе и борби против климатских промена.

- „Tesla roadstar“ је једини аутомобил на свету који обезбеђује врхунске перформансе без емисије издувних гасова. Не користи бензин, пуни се струјом специјалним електричним уређајима. Убрзање од 0 до 100 km постиже за невероватних 3,8 секунди, постиже брзину од 220 километара на сат и може да пређе 380 километара без додатног пуњења – објаснио је господин Лоа Јорк, представник енергетска компаније RWE. Наиме, ова

немачка компанија је власник електромобила, чију је промоцију организовала тако да Тесла роудстар, на путовању дугом четири хиљаде километара, буде представљен у 18 градова који су били, или ће бити престонице културе Европе, почев од Есена, па све до Истанбула!

- Радо смо се одазвали позиву да на нашој турнеји посетимо и Србију. Посебно знајући колико је она значила конструктору овог возила, који је својим генијалним проналасцима задужио цео свет. Сматрали смо, стога, да овим доласком указујемо почаст самом Николи Тесли – поручио је господин Јорк. Указао је затим да је велики научник био оснивач Тесла моторс фабрике у Калифорнији, где је тридесетих година прошлог века, управо под његовим надзором и направљен прототип овог возила. Оно се данас у истој фабрици производи у свом модерном издању, које нам је управо било представљено.

Према најавама представника RWE, вожња електромобилима ће у градовима западне Европе, у наредних пет година, постати урбани концепт путовања унутар самих градова, док се у градовима западне Немачке већ сада користи и за „међуградска“ путовања. Отуда у Немачкој тренутно има више од 400 „струјних пумпи“, док ће их до краја ове године бити око хиљаду!

Судећи према овим подацима, Немцима не представља препреку цена Тесла роудстара, од преко стотину хиљада евра! Штавише, предвиђања су стручњака RWE, да ће у наредних десет година у западној Европи бити у употреби више од десет милиона аутомобила на струју. А, како је по њиховим прорачунима, за свака три возила неопходна по једна електро-пумпна-станица, то ће их дуж европских аутопутева до 2020. године, бити око три милиона!

Након ових вртоглавих података уследило је наше, чини нам се потпуно логично, питање: Да ли се прибојавате недостатка електричне енергије, неопходне за снабдевање толиког броја возила? Одговор је гласио: Не. Јер, уколико би од данас до сутра, сва постојећа возила била замењена аутомобилима на струју, за њихово снабдевање било би потребно обезбедити свега 16 посто електричне енергије више. И пошто ће се овај процес, извесно је, дешавати постепено, очекујемо да ће у међувремену бити обезбеђени и одговарајући, додатни капацитети електричне енергије - тврдили су наше немачке колеге.

Тања Зорановић

Радови теку по плану

Ојачање пода челичном конструкцијом

Друга фаза ревитализације ТС 110/10 kV „Београд 1“ на Карбурми одвија се у складу са предвиђеним термин-планом. Тако је сада, по завршетку већег дела комплексних грађевинских радова, у току реконструкција 10 kV разводног постројења.

- Завршена је примарна монтажа свих 10 kV изводних, трафо и спојних хелија. Монтиране су и мерне хелије, затим МТК хелије и хелије кућног трансформатора блока трафоа 110/10 kV Т3. У објекту су, такође, постављени и ожичени нови ормани сопствене потрошње и станичног рачунара и обавља се израда спојних мостова 10 kV и секундарних веза између нових хелија и ормана сопствене потрошње и станичног рачунара - објашњава руководиоца пројекта Љубомир Раденковић, главни инжењер у Служби за техничку анализу и регулативу ДЕЕС-а, Дирекције планирања и инвестиција.

Међутим, пошто је ново постројење знатно сложеније и много теже од претходног у просторији у високом приземљу, у којој је оно сада и смештено, било је потребно извести врло сложене грађевинске радове, који су по први пут изведени у објектима ЕДБ-а.

- Постојећа међуспратна конструкција је била изграђена наменски, према кораку старих, сада демонтираних, хелија тако да су носећа ребра директно примала оптерећења од хелија - објаснио је колега Владимир Томашевић, задужен за надзор над грађевинским радовима на овом енергетском објекту. - Иначе, трафостаница је изграђена 1971. године, и током низа година њене експлоатације, дошло је до неједнаког слегања читавог објекта, па су се у плочи и зидовима појавиле напрстине и морало се адекватно реаговати, што је знатно отежавало потребне радове на објекту. Наиме, било је извршено вађење кернова, као и други теренски радови неопходни за нострификацију свих врста оштећења на темељним зидовима, плафонским гредама, плочи сутерена и приземља, а потом је настављено са санацијом констатованих оштећења објекта у циљу његовог довођења у исправно стање.

Затим су, на тако санираном објекту, у кабловском простору, израђене две темељне траке од армираног бетона као носачи стубова. Темељне траке су међусобно повезане армирано-бетонским гредама. А, у постојећој међуспратној конструкцији је урађено више отвора за пролазак каблова, четири нова за неизолован шински прикључак испод нових трафо-хелија, док су на спрату изведени отвори за пролазак командно сигналних каблова и инсталација из сопствене

потрошње, станичног рачунара и дозидних хелија на спрату.

Разлика у ослонцима и отворима испод старих и нових хелија као и носивост постојеће плоче наметнули су израду подигнуте конструкције пода висине 50 сантиметара, која омогућава монтажу каблова од постојећих отвора до нових позиција хелија.

У приземљу је изграђена челична конструкција подигнутог пода која се састоји од сложеног система. Нова челична конструкција подигнутог пода ће растеретити подну плочу у приземљу. Испод постојећих греда постављен је низ од по два челична стуба по греди, или 12 по тракастом темељу, како би се већи део оптерећења пренео преко њих на нове темеље у кабловском простору. Преко челичне конструкције подигнутог пода врши се попличавање челичним поклопцима. Такође, извршена је и темељна заштита челика од рђе и пожара, као и завршна обрада атестираним материјалима који гарантују потребне карактеристике - навео је инжењер Томашевић.

Због специфичности конзума, водило се рачуна и о томе да потрошачи који се снабдевају струјом из ове трафостанице, током комплетног извођења радова, без прекида буду напајани. Пема речима инжењера Раденковића, руководиоца овог пројекта, радови се изводе по утврђеној динамици, па се пуштање трансформатора 110/10 kV Т3 у празан ход, преко новог развода, очекује крајем октобра месеца. После тога, планирано је пребацивање 10 kV извода који напајају потрошаче на нови развод, а затим демонтажа преостале старе 10 kV опреме из постројења, те повезивање и пуштање трансформатора 110/10 kV Т4 у рад преко новог разводног постројења.

Т. Зорановић

Електрорадови

До зиме бољи напон

Под надзором Сектора инвестиција, Дирекције планирања и инвестиција, ове јесени приводи се крају изградња и реконструкцији три значајне трасе 10 kV кабловских водова. Радови теку предвиђеном динамиком, у складу са текућим Планом изградње и реконструкције електроенергетских објеката.

- Да би се обезбедило квалитетно напајање нових производних погона који се граде на подручју Остружнице, али и за напајање јавне расвете дуж саобраћајне обилазнице око Београда, на овом делу конзума, почев од средњенапонске трафостанице „Макиш“, полажу се нови десет киловолтни каблови типа ХНЕ 49 - А 3 x 150 mm², и то у два правца, у укупној дужини од 37 километара. Предрачунска вредност ових радова је износила око 19 милиона динара.

Изградњом ове кабловске мреже, поред тога што ћемо омогућити напајање нових објеката, истовремено ћемо побољшати и квалитет испоруке електричне енергије за постојеће потрошаче Остружнице – оцењује Слободан Павловић, руководилац Сектора инвестиција.

- Пројектом уклапања средњенапонске трафостанице „Стублине“ у десет киловолтну мрежу и изградњом нових водова типа ХНЕ 49-А 1 x 150 mm², релаксираће се постојећи електродистрибутивни капацитети. За спровођење овог пројекта било је потребно да се положи укупно 13,5 километара десет киловолтног кабла. А у надземном делу ове трасе, требало је подићи 35 стубова са самоносећим кабловским снопом за напон 10 kV, на средњенапонском нивоу, и 1 kV на ниском напону. Такође, на делу трасе надземног дела вршена је замена проводника због повећања преносног капацитета ужајима AL/Џ 70/12 mm² – каже Павловић, истичући да је предрачунска вредност ових радова износила око 25 милиона динара.

- Планирано уклапање осам реконструисаних ћелија високонапонске 110/10 kV трафостанице „Барич“ у постојећу десет киловолтну мрежу, захтевало је полагање 37 километара десет киловолтних кабловских водова типа 3 x (ХНЕ 49-А 1 x 240 mm²). Уклапањем ових осам ћелија преузеће се оптерећење више нисконапонских трафостаница на подручју Обреновца, Барича, Мислођина и Забрeжја, чиме ће се растеретити средњенапонске трафостанице „Барич“ и „Обреновац“. Предрачунска вредност овог посла износила је више од 45 милиона динара.

Упркос томе што су се кабловске трасе на више места укрштале са другим инсталацијама (телекомуникационим, водоводним и канализационим), што је захтевало пажљив и полагаан рад, извршење пројектних задатака због тога није каснило, већ се одвија по плану – указао је Павловић.

Иначе, извођење радова на сва три пројекта уговорено је са ПД „Електродистрибуција изградња“, за надзор над грађевинским радовима на све три локације задужен је Владимир Томашевић, док је надзор над електрорадовима поверен електроинжењерима Горану Живадиновићу и Ивици Шешељи.

ВОЗНИ ПАРК

Испуњен план набавке

Квалитетно обављање многих послова у Електродистрибуцији Београд је напросто неизводљиво без одговарајућих, квалитетних, теренских, радних, специјалних или путничких возила. Стога се на осавремењавању и редовном одржавању возног парка у нашој фирми, озбиљно и у континуитету ради. Посебно од 2006-те. Тада је, наиме, након дугог периода обележеног санкцијама и немаштином, извршена његова значајна обнова.

Ове године, на захтев Управе ЕДБ за набавку нових транспортних средстава, Електропривреда Србије је Годишњим програмом пословања одобрила средства у износу од 23 милиона динара. Захваљујући обезбеђеним средствима, темељној припреми и успешно спроведеној процедури, возни парк наше куће је појачан новим возилима, а испорука је вршена у два наврата. Према речима Предрага Тајсића, шефа Службе транспорта, набавка је спроведена применом отвореног поступка, а одмах по обављеној процедури регистрације, нова теренска возила су распоређивана по ЕДБ погонима.

Прва испорука је била почетком августа месеца. Тада је на паркинг Службе транспорта допремљено једно теренско високопроходно возило, марке „UAZ“ и двадесет теренских

возила „Лада – Нива“, са уграђеним уређајима за погон на течно – нафтни гас. Потом су, септембра месеца, испоручена и три доставна возила (pick-up), марке „Folcvagen caddy“, као и пет путничких аутомобила „škoda fabia“. На овај начин је у потпуности и на време остварен овогодишњи план набавке.

Завршетак ремонтних радова

У оквиру редовног годишњег одржавања, то јест ремонтна високонапонских трафостаница, Погон Високи напон, Дирекције градске, 17. септембра 2010. године привео је крају планиране радове на ремонту и ревизији електроенергетских објеката.

Према речима Славке Живанић и Светлане Међо, инжењерки у Служби ТС 110 и 35 kV, током ове године обављен је ремонт девет трафостаница 110/35 kV и двадесет девет ТС 35/10 kV, а у једној од њих је урађен и ванредни ремонт. Осим тога, обављен је и ремонт 11 km 110 kV подземних водова, 194 km 35 kV подземних водова, као и 111 km 35 kV надземних водова.

Погон Високи напон тренутно, у сарадњи са Службом управљања оптерећењем, Дирекције управљања, обавља ремонте МТК постројења у ТС 110/35 и 110/10 kV.

Седамнаестог септембра, због немогућности искључења, обављен је ремонт помоћног система сабирница и излазних растављача 35 и 10 kV у трафостаници 35/10 kV „Савски венац“, што је било нешто касније од планираног термина.

- Прилагођавали смо се свим кваровима и отклањању примедба по термовизијским извештајима, а акценат је био да се све примедбе по решењу електроенергетског инспектора отклоне за време ремонта – каже инжењерка Међо. Баш у ТС „Савски венац“, због уоченог великог броја недозвољених загревања на 35 и 10 kV страни помоћног система сабирница, урађен је и њихов ремонт, а све у циљу сигурнијег напајања, односно поузданијег рада електроенергетског система.

Од планираних ремонтна није извршен ремонт блока трафоа Т1 у трафостаници 35/10 kV „Бождаревац“, због квара на исправљачу и недостатка једносмерног напона. Ремонт овог блока трафоа урадиће се накнадно. Такође, по захтеву Дирекције управљања, ремонт помоћног система сабирница 35 и 10 kV у трафостаници 35/10 kV „Нови Београд 3“ је одложен и извршиће се по завршетку реконструкције ТС 110/10 kV „Блок 20“.

Провера нивоа трансформаторског уља

ПРЕВОЗ ТРАНСФОРМАТОРА ЗАУСТАВИО САОБРАЋАЈ

Док се чекао транспорт, трафо испред објекта ЕДБ-а, у Боснадар Јевремовој, привлачио пажњу Београђана.

У овој години, први пут од осамдесетих година прошлог века, када је ова трафостаница пуштена у рад, ванредно је у току и ремонт трансформатора 110/10 kV у ТС „Калемегдан“. Наиме, уочено је повећано грејање унутар самог трансформатора, на споју намотаја са проводним изолатором на 10 kV, услед чега смо ове године имали аларме високе температуре, па чак и испаде.

У Високом напону истичу да је било више покушаја да се уочени проблем отклони на лицу места, али те активности нису дале очекиване резултате, па се прибегло ремонту оба трансформатора. Тренутно је први од њих, који је и приказан на фотографији, на ремонту у фабрици „Минел АБС“ у Рипњу.

Иначе, како је сам превоз компликован и сложен, прво је у самом трафо – боксу, односно у просторији у којој се налази трансформатор, извршена демонтажа одређених делова трансформатора (конзерватора и радијатора са уљем), како би се смањила величина самог трансформатора и како би се лакше превезао до фабрике у којој је и произведен и у којој ће и бити ремонтван.

- Током превоза трансформатора из трафостанице „Калемегдан“ био је затворен саобраћај у улицама око Калемегдана, а обезбеђен је и специјални транспорт. Баш због тога је овај посао обављен у касним ноћним сатима, када је саобраћај најређи. Исте мере биће предузете и приликом повратка трансформатора, после обављеног ремонта. Олет га треба склопити на лицу места, затим следи провера, испитивање и укључење, па тек када прими укупно оптерећење, може се почети са ремонтом другог трансформатора – каже Драган Јовановић, руководилац Погона Високи напон, наглашавајући да ће ремонт другог трансформатора зависити од енергетске ситуације, то јест од тога да ли ће временски услови дозволити да један трансформатор носи оптерећење целе трафостанице.

Провера контаката на сабирничком растављачу на 10 kV хелији у ТС 35/10 kV „Савски венац“

На углу улица Сарајевске и Милоша Поцерца екипа Погона Високи напон обавила је ремонт ТС 35/10 kV „Савски венац“. У оквиру радова су проверени сви елементи, као трансформатор, разводно постројење 35 и 10 kV, кабловске завршнице у хелијама, кабловске везе за трансформатор, како 35, тако и 10 kV и слично.

Прослављен Дан Електродистрибуције Београд

Шести октобар, дан Електродистрибуције Београд, обележен је читавим низом манифестација. У духу вишедеценијске традиције, на спомен бисте великана заслужних за настанак и развој основне делатности Електродистрибуције Београд, Николе Тесле и Ђорђа Ђоке Станојевића, венце су положили Соња Милојевић и Маринко Матијевић, а на спомен бисту Михајла Пупина, венац су положили Бранка Тодоровић и Небојша Стојановић.

Централна и сигурно највеселија свечаност је окупљање наших колега који су уз 117 година ПД „ЕДБ“ прослављали и своје личне јубилеје, 30, 20 и 10 година непрекидног рада у ЕДБ-у, односно ЕПС-у. У свечано декорисаном ресторану Дома Војске, у присуству менаџмента ЕДБ и бројних званица из Министарства рударства и енергетике, Електропривреде Србије, Скупштине Града и пословних пријатеља наше фирме, цењеним колегама „јубиларцима“, уручене су захвалнице и пригодни поклони.

Директор Стеван Милићевић није био само домаћин на прослави, већ је и сам славио јубилеј, 30 година рада у ЕДБ-у. На фотографији са дугогодишњим пријатељима из ЕПС-а.

10 година стажа навршио је и Дарко Недовић. Задовољство је поделио са сестром, представницима управе, колегама и пријатељима наше куће.

Ове колеге су, додуше незванично, понеле епитет највеселијих.

Тридесетогодишњи стаж у ЕДБ-у прославио и мр Миле Обрадовић.

Ове године, гачније у периоду од 7. октобра 2009. до 6. октобра 2010. године, награду за 30 година добило је 57 запослених, за 20 година 24, а за 10 година 67 радника.

Зорица Савић - Марковић је јубиларац са 30 година стажа. Снежана Максимовић је тај јубилеј прославила нешто раније. Како наше колегинице изгледају, то се никада не би рекло.

Ове године тридесетогодишњи јубилеј прославио је и Томислав Нешовановић. Васо Цвијић је већ ветеран. Он је тај јубилеј прославио прошле године. Томин јубилеј славили су и колеге синдикалци, Зоран Тимотијевић и Радован Родавановић

И Јасмина Петровић навршила је 30 година рада. Весна Негић и Биљана Цветановић, са десетогодишњим јубилејима, заједно немају стажа као Јаца.

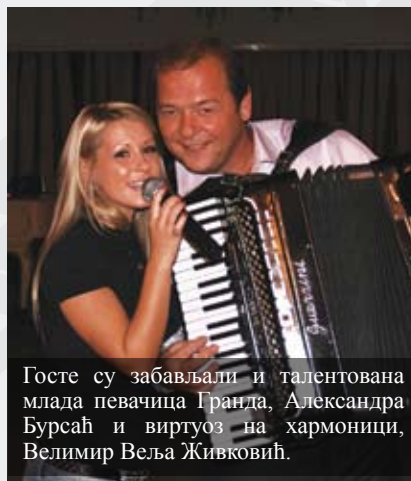

Боје Калемегдана бранили су разигране колеге Весна Цветковић и Миленко Вучај, а на ноге их је подигла наша гошћа прелепог гласа, Нина Вишекруна.

Несумњиво је да су општем добром расположењу допринели укусна трпеза, песма лепих, младих естрадних звезда, али пре свега и задовољство што су се могли дружити и пријатељевати и ван уобичајеног радног оквира.

Јубиларци, Оливера Будимировић, 20 година стажа и Драган Јаковљевић, 30 година стажа, били су весели уз ритам којим је "управљао" Александар Милојковић. Уједно, колегиница Оливера је славила и јубиларни рођендан.

Госте су забављали и талентована млада певачица Гранда, Александра Бурсаћ и виртуоз на хармоници, Велимир Веља Живковић.

Шлаг на торти или вешто скривано музичко изненађење вечери био је наступ младе и изнад свега лепе звезде Гранда, Радмиле Раде Манојловић. Што би се рекло и глас и стас.

Утрошени киловати од сада ковертирани

На конференцији за новинаре, која је 16. септембра 2010. године одржана у ПД „Електродистрибуција Београд“, представљен је ковертиран рачун за утрошену електричну енергију. Конференцији су, поред бројних представника медија, присуствовали и директор ЕДБ-а, Стеван Милићевић, представници Управе, затим Дирекције информатике, Снабдевања електричном енергијом и Управљања.

Како је том приликом истакао Стеван Милићевић, сви купци на територији Београда добиће ковертиран рачун за утрошену електричну енергију за месец август, подсетивши да је још пре неколико месеци спроведена одлука ЕПС-а да на нивоу читаве Србије сва привредна друштва за дистрибуцију електричне енергије купцима достављају рачун са једнообразним садржајем и формом, а коју је утврдила стручна радна група ЕПС-а.

Рачун, од његове штампе до уручења, коштаће ЕДБ око двадесет динара по купцу. Од тога, само коверат са знаком ЕДБ-а кошта динар и по, а 17,6 динара се плаћа ПТТ-у за услугу разношења поште. За овај посао Електродистрибуција Београд је за 260.000 евра купила 13 машина, које се налазе на 9 локација.

- Поред погодности да се захваљујући једнообразном изгледу рачуна за утрошену електричну енергију он може платити на територији целе Србије, ковертирање рачуна представља степену више у нивоу погодности које обезбеђујемо нашим потрошачима. Уосталом, на

то нас обавезују и одредбе Закона о тајности података – рекао је Милићевић, наглашавајући да ЕДБ штампа и ковертира рачуне, а ПТТ само дистрибуира пошиљке до адреса купаца.

Милићевић је подсетио да су поред овог унапређења у ЕДБ-у већ уведени бројни сервиси. Тако, сви купци који у бази података ЕДБ-а имају ЈМБГ за физичка лица или матични број за правна лица, СМС поруком могу добити податак о стању рачуна за утрошену електричну енергију, а на пријављену e-mail адресу могу добити и рачун. Такође, слањем СМС поруке на број 6994 могу добити информацију о стању дуга за утрошену електричну енергију.

- Услуга проверавања потрошње, односно висине рачуна, коју ће ЕДБ сваког првог у месецу слати купцима поруком, је бесплатна – рекао је Милићевић, додавши да ће се наплаћивати једино ако купци буду додатно проверавали стање рачуна, мада ће и у том случају ЕДБ настојати да та услуга што мање кошта.

Ковертирањем једнообразних рачуна заокружене су у овој години планиране активности на обезбеђењу ефикасног и рационалног обављања дистрибутивне делатности и уједначавању поступања у вези са пословима обрачуна и наплате електричне енергије.

М. Стојанић

ЕПС располаже знањем

Седмо саветовање о електро-дистрибутивним мрежама Србије и Црне Горе са регионалним учешћем, одржано је од 26. септембра до 1. октобра, у Врњачкој Бањи, окупивши више од 800 посетилаца и учесника. Од 137 пријављених радова прихваћена су 102, а квалитет презентованих радова оцењен је одличним, о чему сведочи и податак да је чак 18 радова прихваћено је од међународног CIREД-а.

Бројни стручњаци из земље и иностранства, кроз више од сто изложених радова, као и дискусије на округлим столовима, размењивали су своја знања и искуства, а за време одржавања Саветовања, на 49 штандова су организоване изложбе опреме, услуга и нових технологија из области електродистрибуције, као и пословне презентације.

Саветовање је свечано отворено 27. септембра у конгресној сали хотела Звезда у присуству великог броја представника Министарства рударства и енергетике, електропривреда Србије, Црне Горе, Републике Српске и многих националних компанија и предузећа, стручњака и, наравно, аутора радова.

У свом поздравном обраћању, др Драгослав Јовановић, председник CIREД Србије, истакао је да је електрична енергија присутна у сваком кутку цивилизованог човечанства, а директан контакт са њом купци имају преко дистрибутивних организација. Однос са купцима, рекао је у свом обраћању, као и начин и квалитет дистрибуције електричне енергије, представља мерило квалитета живота сваког грађанина и привредног субјекта.

Проф. др Петар Шкундрић

Организациони одбор CIREД-а поделио је и захвалницу Електропривреди Србије за учешће и допринос организацији. Примајући захвалницу у име ЕПС-а, др Аца Марковић, председник Управног одбора ЕПС-а, истакао је да се у наредном периоду од електродистрибутивне делатности очекују три аспекта: квалитет односа са потрошачима, квалитет напона, односно електричне енергије, као и сигурност снабдевања, односно непрекидност напајања. А, за све њих, истакао је Марковић, потребна су улагања.

- Вредност једне компаније не мери се само по квалитету технологије којом располаже, већ по квалитету знања којим располаже топ менаџмент, затим средњи и оперативни менаџмент и сви запослени. Електропривреда Србије располаже знањем, односно струком, па је, упркос кризи, то доказала и резултатима у првих осам месеци ове године – рекао је Марковић.

Отварајући Саветовање министар Петар Шкундрић је најавио да инвестиције у области електро-енергетике, у наредних пет до седам година, треба да износе око 9 милијарди евра. Од тога, око 4 милијарде у сфери капиталног одржавања и достизања потребних еколошких стандарда и око 5 милијарди евра за изградњу нових енергетских капацитета.

У законодавној сфери – нагласио је Шкундрић – завршен је рад на новом закону о енергетици. Нацрт тог закона управо је послат на расправу свим јавним и другим значајним предузећима у сектору енергетике, како би нови закон био усвојен до краја ове године. Такође, у току је израда закона о енергетској ефикасности, а његово усвајање се очекује средином наредне године.

На дневном реду било је расправа о многим важним сегментима - електродистрибутивним постројењима и водовима, обезбеђивању потребног квалитета електричне енергије, експлоатацији електродистрибутивних мрежа, заштити и управљању, дерегулацији, тржишту и ефикасном коришћењу електричне енергије, односно планирању и развоју електродистрибутивних мрежа.

Током Саветовања, на штанду Електропривреде Србије, свих пет дистрибутивних привредних друштава одржало је презентације, а 28. септембра пословну презентацију су одржали стручњаци нашег Друштва. О овом, али и о другим наступима наших колега на CIREД-у опширније ћемо писати у наредном броју.

Признање за мр Вукотића

Одлуком Извршног комитета CIREД Србије, мр Душану Вукотићу, једном од тројице дојена који су лично допринели развоју електродистрибутивне делатности, уручено је високо признање, сребрњак Народне банке Србије са ликом Николе Тесле и захвалница.

НАГРАЂЕНИ РАДОВИ

СТК 1 - Електродистрибутивна постројења и водови, награђен је рад „Струјно оптерећење кабловских водова 10 kV и утицај на избор типског пресека“, чији су аутори др Миладин Танасковић, ЕДБ и Д. Тасић и М. Стојановић, са Електронског факултета у Нишу.

СТК 2 - Квалитет електричне енергије у електродистрибутивним системима – награђен је рад „Анализа утицаја квалитета електричне енергије на поузданост процеса у индустрији на примеру МСК Кикинда“ (Б. Јанковић и Р. Миланков).

СТК 3 - Експлоатација електродистрибутивних мрежа – награђен је рад „Примена GIS и GPS технологије у ЕДБ“, чији су аутори наше колеге др Миладин Танасковић, Срђан Брозовић, Маја Николић и Владимир Стојичић, као и Љ. Ацемовић, Ж. Јовановић и Д. Остојић из фирме Ливона.

СТК 4 - Заштита и управљање електродистрибутивним мрежама – награђен је рад „Кашњење података у ТС 110 / 20 kV“ (З. Субашић, Електровојводина).

СТК 5 - Деретулација, тржиште и ефикасно коришћење електричне енергије – награђен је рад „Прва фаза увођења АМI - МDM система у ЈП „ЕПС“ (С. Марчета, Б. Холик, В. Гаћић, С. Тошић, Електровојводина).

СТК 6 - Планирање и развој дистрибутивних мрежа – „Формулација више – периодних проблема планирања базирана на теорији графова“ (Ж. Н. Поповић, Електровојводина, Д. С. Поповић, Телевент ДМС и В. Ђ. Керлета, Технички факултет „Михаило Пупин“.

Хитно примити електромонтере

Решавање горућег проблема електродистрибутивне делатности - недостатка радника електромонтерске струке, било је главна тема састанка одржаног у Електродистрибуцији Београд, овог лета. Животије Јовановић директор Дирекције ЕПС-а за дистрибуцију електричне енергије, Драгољуб Здравковић, директор ПД „Југоисток“ Ниш, Слободан Михајловић, директор ПД „Електро-србија“ Краљево и Стеван Милићевић, директор ПД „ЕДБ“ и овом приликом су констатовали да недовољан број електромонтера онемогућава да се кључни послови, пре свега, спровођење Акционог плана за смањење губитака и наплата потраживања за утрошену електричну енергију, не извршавају планираним интензитетом.

Свеобухватне анализе које су претходиле овом састанку, показале су да су дистрибутивна ПД, у јулу ове године, имала укупно 10.981 запослених, од чега 3.875 монтера, што је 35,28 одсто. А, пошто 730 монтера нема способност рада на висини, онда се проценат у потпуности радно способних електромонтера своди на свега 27,08 одсто! Присутни су били једногласни у оцени да овај податак директно указује на веома неповољну структуру запослених у електродистрибуцијама. Јер, носиоци основног посла у дистрибутивној делатности су, како је речено, у значајној мањини у односу на остале, односно оне који обављају административне послове.

Животије Јовановић је подсетио да

су дистрибуције покушале да надокнаде недостатак електромонтера, ангажовањем радника на привременим и повременим пословима, што није било у складу са законом, јер су ти радници радили на пословима који нису били ни привремени нити повремени. Али да би се проблем колико-толико ублажио, на тај начин је ангажовано укупно 459 људи. Међутим, то није омогућило да електродистрибуције Србије у пуном обиму обаве кључне послове из своје делатности, нити у обиму, нити у квалитету који се од њих захтева, а који је примерен потребама купаца и захтевима пословодства – указао је Јовановић.

- Ако овим заиста објективним чињеницама супроставимо број од 10.991

радника, колико је предвиђено Годишњим програмом пословања, као максималан број радника, постаје јасно да је проблем тешко решив, или практично нерешив. Јер, електродистрибуције већ имају 10.981 радника, а према исказаним потребама недостаје нам 858 електромонтера! – истакао је директор Јовановић.

Имајући у виду све аспекте насталог проблема, у циљу његовог превазилажења, закључено је да је потребно да дистрибутивна привредна друштва спроведу поступак пријема радника, електромонтера приправника, за укупан број запослених који до краја ове године одлазе у пензију. Том броју ће се додати и број радника неопходних да се испуни „квота запослених“ предвиђена Програмом пословања за 2010. годину. А да би се побољшала неповољна структура запослених, договорено је да се радници којима престаје радни однос по било ком основу, убудуће замењују пријемом електромонтера приправника. У том контексту, дозвољена је замена радника – родитеља са дететом које има завршену електромонтерску струку и испуњава услове које прописује одређено привредно друштво, и то тако што ће родитељ напустити предузеће, односно прекинути радни однос, а дете – електромонтер, засновати радни однос.

Закључено је, такође, да је ради поправљања кадровске структуре у електродистрибутивним ПД, потребно сачинити програм за смањење броја административних радника уз стимулативне отпремнине. А приликом израде програма пословања за наредну годину

Прочули се широм света

требало би уважити стандарде и нормативе за утврђивање броја запослених у овој делатности.

- Сматрам да је неопходно да се мере предвиђене овим закључцима што пре спроведу у дело, да бисмо ублажили проблем недостајућих електромонтера. Ово посебно имајући у виду чињеницу да су потребне минимум две године радног искуства да би се монтери-приправници оспособили за самостално обављање послова – казао је Јовановић.

На крају састанка једногласно је закључено да ће функционисање електроенергетског система бити изузетно угрожено, и да електродистрибутивна привредна друштва неће бити у стању да обављају своју основну функцију континуираног и квалитетног снабдевања купаца електричном енергијом, уколико се овај врло неповољан тренд не заустави – хитним пријемом електромонтера.

СТАТИСТИКА

Ево шта каже статистика. Дакле, према подацима Службе за радне односе, Дирекције за правне послове и људске ресурсе, 2000. године, у Електродистрибуцији Београд је било запослено 2.539 људи, од чега њих 839 електромонтерске струке. Пет година затим, након издвајања две дирекције из ЕДБ-а, дакле без Електроизградње и Јавне расвете, бројно стање запослених је износило 1.810, од тога је било 489 електромонтера. Најсвежији подаци, од 30. јуна текуће године, казују да је у нашем привредном друштву у сталном радном односу 1.753 запослених, а од тога је 529 електромонтера.

При томе треба подсетити да је старосна структура запослених у ЕДБ-у, са просеком од око педесет година, крајње неповољна, и да је слично у целом ЕПС-у. То се изузетно лоше одражава на електромонтерски кадар. Наиме, људи ове струке у педесетим годинама, након тридесетак година рада на терену, махом више нису способни за рад на висини. Јер монтери се „троше“ више и брже од осталих, пошто највише посла имају управо када су временски улесови најнеповољнији.

Треба, такође, уважити и чињеницу да се конзум ЕДБ-а прогресивно увећава из године у годину. Отуда је електродистрибутивна мрежа све дужа, и повећава се број електроенергетских објеката које треба одржавати. Знајући то, просто невероватно звучи податак да свега четворица стално запослена електромонтера у Одељењу надземних водова 35 kV, Погона Високи напон, одржава 520 километара далековода! Сваки додатни коментар на ову тему признаћете био би **с у в и ш а н**.

Н а сајту познате америчке фирме „Тримбл“, у редовном месечном билтену, на пуне две странице у рубрици „Приче корисника“ објављен је овог лета текст о пројекту снимања средњенапонске мреже ЕДБ-а. Светска јавност, заинтересована за ову област, била је у прилици да се упозна са достигнућима оствареним у нашој фирми захваљујући преданом раду комплетног тима, и великом залагању електроинжењера Владимира Стојичића, иначе председника пројектног тима за снимање надземне средњенапонске мреже. У тексту се посебно истиче следеће:

„Једна од најзначајнијих компанија у Србији користи Тримбл ГПС и ГИС технологију прикупљања података за стварање електронске базе података о средњенапонској мрежи, ради њеног ефикаснијег одржавања и планирања интелигентних мрежа... Тримбл ГПС опрема је коришћена за прикупљање података о локацији стубова. Успешно је „мапирана“ 31.000 стубова, и то преко 20.000 у току једне године. При томе је коришћено двадесет Тримбл ГПС уређаја. Прикупљајући податке екипе су на терену провеле око 1.300 сати, што је знатно мање од очекиваног!“

Тримбл је иначе, чувени светски произвођач ГПС и оптичке опреме, чија маркетиншка „машинерија“ непрестано прати примену тих уређаја на свим меридијанима. И мада на овим просторима није једино предузеће које користи Тримблову ГПС опрему, управо је Електродистрибуција Београд ове године заслужила њихову пажњу!

Представници Тримбла су електроинжењера Владимира Стојичића контактирали пролетос. Он им је наредних месеци, поред великог ангажовања на самом спровођењу пројекта, уредно достављао тражене информације, податке и фотографије, од којих је, затим, настао поменути чланак. Одмах по објављивању на Тримбловом сајту и у билтену, текст о пројекту ЕДБ-а изазвао је изненађујуће међународно интересовање. О томе сведоче подаци да су најразноврснији упити стизали како из многих европских земаља, тако и из Индије и Новог Зеланда! Отуда су администратори Тримбловог сајта причу о снимању ЕДБ мреже проследили и другим компанијама.

У уводном делу текста представљен је Београд, а одмах затим и Електродистрибуција Београд. Затим, Владимир Стојичић говори о разлозима који су определили ЕДБ да крене у овај подухват, као и да за његово спровођење користе Тримблову опрему. Он даље објашњава како је текла организацију посла, како је примењивана опрема и како су подаци снимљени ГПС опремом имплементирани у ЕДБ-ГИС базу. На крају, Стојичић најављује да ЕДБ, пошто је завршила овај део посла, планира да настави снимање и „мапирање“ нисконапонске мреже, која обухвата око 160.000 стубних места. А, говори и о даљим плановима спровођења ЕДБ-ГИС пројекта и његовог даљег развоја, закључујући да је све то у функцији унапређења услуге испоруке електричне енергије.

Након свега, можемо само констатовати да је захваљујући маркетингу Тримбла, а уз свесрдну сарадњу озбиљног, образованог и стручног инжењера Стојичића, на најлепши могући начин, као модерна компанија која прати савремене светске трендове, прадстављена широм света наша Електродистрибуција Београд.

Т.З.

Припрема за предстојећу сертификацију

Учесници обуке

Основну обуку за интерне провериваче система заштите животне средине (ЕМС) у Електродистрибуцији Београд, која је одржана је у периоду од 20. до 22. септембра, у пословном објекту на Калемегдану, похађало је више од четрдесет наших колега. Полазници овог стручног усавршавања су били из свих радних целина ЕДБ-а, и то чланови Стручног тима за ЕМС, одговорна лица за ЕМС у организационим целинама и на пословним и пословно-енергетским локацијама ЕДБ, као и запослени у Центру за интегрисани систем менаџмента (ИМС).

Обука је била екстерног карактера, а одржао ју је проф. др Љубиша Папић из Истраживачког центра DQM, иначе редовни професор Техничког факултета у Чачку. Том приликом полазници су упознати са захтевима стандарда ИСО 14001 (за заштиту животне средине); 9001 (систем квалитета QMS) и принципима ИСО 19011 за спровођење интерних провера ЕМС и QMS.

Последњег дана обуке полазници су полагали тест, који се састојао од задатака планирања и спровођења интерне провере у једној од организационих целина у ЕДБ, те израде записа о томе.

Иначе, ова обука је била један од неопходних корака у припреми ЕДБ и њених запослених за предстојећу сертификацију ЕМС. Едукација интерних проверивача, како најављују у овој Служби, наставиће се континуирано. Притом ће се проверивачи детаљно упознати са документацијом ЕМС, коју је претходно усвојио Одбор за ИМС у ЕДБ, затим са законским и другим захтевима, као и припремом и спровођењем интерних провера.

А како ЕДБ у предстојећем периоду чека и обиман посао поновног увођења и сертификавања система квалитета (QMS), 23. и 24. септембра одржана је и почетна обука чланова недавно формираног Стручног тима за QMS. Овом едукацијом било је обухваћено упознавање са захтевима стандарда ИСО 9001:2008; затим принципима израде QMS и начином израде докумената QMS, као првог и најважнијег корака. Задатак Стручног тима је био управо израда нове документације QMS према захтевима стандарда, постојећој организацији ЕДБ и њеним основним делатностима.

Т. Зорановић

САВРЕМЕНА РЕШЕЊА

Представници Фабрике мерних трансформатора Зајечар А.Д. одржали су овог лета презентацију својих нових производа. Том приликом, упознали су присутне, заинтересоване стручњаке Електродистрибуције Београд, између осталог, са струјним трансформаторима за мерење и заштиту, напонским трансформаторима, обухватним трансформаторима, регулационим трансформаторима, као и склоповима за обрачунско мерење на средњенапонској страни. Посебна пажња током презентације била је посвећена њиховим новим уређајима за регулацију напона и склоповима за обрачунско мерење.

- Један од главних параметара квалитета испоручене електричне енергије купцу је квалитет напона. Квалитет испоручене енергије дефинисан је стандардом ИЕС 60038 и EN 50160, а одступање напона од стандардом дефинисаних граница ствара сметње у испоруци електричне енергије како код купаца, тако и код испоручиоца електричне енергије. Главни разлози настанка лоших напонских прилика код купаца су везани за неуравнотежено оптерећење у систему - истакао је представник произвођача.

Објаснио је затим да нови регулатори напона, које нуди зајечарска фабрика, имају за циљ да се превазиђу лоше напонске прилике код купаца. Регулациони напонски трансформатор наме-

њен је за управљање напонским приликама у нисконапонској мрежи, симетрирању оптерећења дуж вода где се уграђује, елиминише повратну струју по нултом проводнику за потрошаче који су прикључени иза трансформатора, побољшава услове рада заштите као и селективност заштите. Иначе, одликује се великим степеном преноса максималне снаге по нисконапонском воду, а његови основни елементи су осигурачка кутија, суви енергетски трансформатор и управљачка кутија.

Склоп за обрачунско мерење на страни 10 kV је ново решење примене обрачунског мерења на 10 kV у стубним трансформаторским станицама, али и на местима одвајања од 10 kV вода за потребе напајања купаца на 10 kV напонском нивоу. Склоп за обрачунско мерење састоји се од носеће конструкције, 3 једнополна носача VV осигурача са VV осигурачима, 2 двополно изолована напонска мерна трансформатора 10/0,1 kV, 2 струјна мерна трансформатора изолационог нивоа 20 kV, индиректне двосистемске комплетне мерне групе.

Такође, представљени су и мали и специјални трансформатори малих снага који се користе за трансформацију напона на жељени ниво или само за галванско одвајање примарне и секундарне стране.

У невољи је помоћ злата вредна

- Синдикална организација ЕПС-ЕДБ једина је у ЕДБ-у формирала Фонд солидарности за пружање помоћи запосленима за лечење. - Осим износа од 0,3 одсто средстава исплаћених на име зарада, Фонд ће имати и друге изворе финансирања.

Средином марта ове године Главни одбор Синдикалне организације ЕПС -Електродистрибуција Београд, донео је Правилник о раду Фонда солидарности. До тада у нашем Привредном друштву никада није био формиран Фонд и по томе смо, како нам рекоше у Синдикалној организацији ЕДБ, били изузетак међу привредним друштвима у Електропривреди Србије. Ових дана, одлуком директора ПД „ЕДБ“, Стевана Милићевића, а у складу са одредбама важећег Колективног уговора, износ од 0,3 одсто средстава исплаћених на име зарада стављен је на располагање Синдикалној организацији ЕДБ, као јединој која је формирала Фонд солидарности за пружање помоћи запосленима за лечење.

Председник Синдиката ЕДБ, Небојша Јовановић, каже нам да је према одредбама важећег Колективног уговора за ЕДБ свакој синдикалној организацији омогућено да оснује свој фонд и да се, од момента његовог оснивања па надаље, средства која послодавац уплаћује распоређују сразмерно броју запослених који сваки фонд покрива.

И, мада ми не видимо ништа лоше у том решењу, Јовановић каже да се Синдикат ЕДБ залагао за то да послодавац на сваки рачун фонда солидарности уплаћује 0,3 одсто средстава исплаћених на име зарада чланова сваке синдикалне организације понаособ.

- Таквим начином расподеле средстава свака синдикална организација би располагала само средствима својих чланова и не би било простора за евентуалне неспоразуме или незадовољство. Ипак, послодавац је сва средства уплатио на рачун Фонда ЕДБ, јер је он једини основан у нашем Привредном друштву - каже Јовановић.

Средства Фонда, поред већ поменутог начина, могу се обезбедити и из дела средстава на основу годишњег плана пословања ЕДБ, затим дела средстава која Синдикат ЕДБ уплати сходно својим могућностима, из донаторства, легата, спонзорства, прилога, као и коришћења разних финансијских опција и акција у сврхе солидарности. Такође, чланови Фонда могу и лично учествовати у финансирању Фонда, потписивањем приступнице, чиме прихватају и обавезу плаћања чланарине у износу од 0,5 одсто од месечне нето зараде.

- Средства Фонда додељују се бесповратно, а за њихово коришћење су утврђени јединствени критеријуми. Ипак, чланови Фонда са личним учешћем имаће извесне привилегије

Небојша Јовановић

код добијања средстава – наглашава Јовановић, додајући да су корисници средстава запослени, који су и чланови Фонда, затим чланови њихове уже породице (брачни друг и деца запосленог до 26 година старости која су на редовном школовању), као и деца преминулих запослених до 26 година старости која су на редовном школовању.

- Помоћ се одобрава у складу са Правилником о раду Фонда солидарности, а одлуку о коришћењу новчаних средстава на основу захтева корисника доноси Управни одбор Фонда, у складу са финансијским планом – објашњава Јовановић, наглашавајући на крају нашег разговора да више неће бити рефундирања трошкова за већ обављене интервенције или већ набављене лекове и помагала. Једноставно, каже, водили смо рачуна о томе да онемогућимо сваку злоупотребу ових средстава, па више неће бити исплате средстава „на руке“. Средства ће се уплаћивати само по рачунима или предрачунима, директно на текуће рачуне установа које пружају услуге које су надлежне медицинске службе предложиле.

Формирањем Фонда коначно је прекинута пракса прикупљања новчаних средстава за сваки појединачни случај, када се, као по правилу, догађало да је новац потребно прикупити за кратко време. Наравно, дешавало се да колеге тог момента, због сопствених обавеза, не могу да се одазову позиву за помоћ, па је та ситуација за обе стране била врло непријатна. Успостављањем критеријума по којима ће се пружати помоћ биће уведен ред у ову област и коначно ће престати са додељивањем помоћи спорадично, од случаја до случаја, а запослени ће унапред знати на коју врсту помоћи могу да рачунају.

ИЗАБРАНИ ОРГАНИ ФОНДА

Недавно је одржана прва, конститутивна седница Фонда солидарности, на којој су изабрани чланови Управног одбора, Стручне службе која помаже рад Управног одбора, као и чланови Надзорног одбора.

За председника Управног одбора изабран је Славољуб Лазаревић, а за његовог заменика, Јелица Павловић. Чланови су Снежана Стојиљковић, Невенка Бошковић и Радован Радовановић.

За чланове Стручне службе, која ради уз Управни одбор, изабрани су др Васа Шуштран, специјалиста медицине рада, Драгана Боранијашевић, психолог и Радољуб Стјеља, социјални радник.

Чланови Надзорног одбора су Наташа Булајић, Христина Радовановић и Милован Марковић.

Редован преглед је најбоља превенција

Око стотину жена у септембру обавило превентивне прегледе на Институту за онкологију и радиологију Србије. Здравствено стање у обухваћеној групи оцењено је добрим.

На иницијативу Синдиката ЕПС-ЕДБ, директор ПД „ЕДБ“, Стеван Милићевић, одобрио је средства за обављање превентивних специјалистичких прегледа на Институту за онкологију и радиологију Србије. Клинички прегледи (први и контролни) и мамографија, обављени су током два викенда у септембру, а њима је обухваћено око сто колегиница. Иначе, ови прегледи су на Онкологији организовани и пре две године, када је извесном броју колегиница препоручен контролни преглед, па је ово била прилика да се он обави на најједноставнији и најбржи начин, без заказивања и вишемесечног чекања.

„Венчање, рођење детета и мамографски снимак - најважније су слике у животу сваке жене“ - каже португалска изрека. Очигледно, то у Србији не важи, јер је рак дојке једно од најчешћих малигну обобољања уопште и најчешће малигну обобољење жена. Онкологе у Србији посебно забрињава чињеница да се код свега 39 одсто жена злоћудни тумор дојке открива у почетној фази, а најчешће се догађа да се пацијенткиње лекару јављају у поодмаклом стадијуму карцинома. Поређења ради, у западним земљама са развијеним системом националних скрининга, код четвртине жена открије се локализовани тумор дојке, чије хируршко уклањање гарантује стопостотно излечење. Другим речима, наше жене се лекару јављају касно, а по свему Србија се може сврстати у неславног европског рекордера по броју пацијенткиња са дијагностикованим карциномом дојке, као и грлића материце, али о томе ћемо другом приликом.

Превентивни клинички и мамографски прегледи спроводе се управо са циљем да се промени црна бројка оболелих од малигнитета. Нарочито је важна мамографија, јер се њоме могу открити сићушни чворови и злоћудне промене две године раније него што се оне могу опипати прегледом. Такође, како учесталост појаве карцинома дојке расте са годинама живота, онколози препоручују да све жене, већ око четрдесете године, ураде базни мамографски снимак, који ће бити полазиште за поређење са будућим снимцима.

По завршеном прегледу свакој жени која је обавила преглед на Институту за онкологију и радиологију достављен је извештај са свим дијагностичким анализама и препорукама за евентуално

- Појединачни чврсти чвор у дојци који не боли.
- Ако део коже дојке или коже под пазухом има измењен изглед, увучен је или отечен.
- Ако крвни судови на једној дојци постају знатно уочљивији него на другој.
- Увучена брадавица.
- Промене на брадавици у виду осипа или промењене структуре коже.
- Појава исцедка из брадавице, поготово крвавог.

даље испитивање и лечење. Некима је препоручена даља дијагностичка процедура – циљана мамографија, као и поновни контролни преглед код хирурга после три или шест месеци. Ипак, охрабрује закључак који смо извели на основу извештаја о обављеним превентивним прегледима у Институту за онкологију и радиологију Србије, да је свест о важности овог прегледа код наших колегиница на високом нивоу, јер је већина дошла на организовани превентивни преглед. И, оно што нарочито радује, специјалисти ове престижне медицинске установе констатовали су да је здравствено стање у обухваћеној групи запослених добро.

СИСТЕМАТСКИ ПРЕГЛЕДИ

Контрола здравља на ВМА

У високоразвијеним земљама обавезни су годишњи систематски прегледи, а провера здравља на годишњем нивоу све чешће и код нас постаје пракса. Захваљујући послодавцу који је издвојио средства за организацију систематских прегледа на Војномедицинској академији (ВМА), запослени у Електродистрибуцији Београд могу да се похвале да прате савремене токове.

Систематски преглед је обухватио преглед интернисте, уз ЕКГ снимак, затим лабораторијску анализу крви и урина, преглед пулмолога и спирограм, као и прегледе оториноларинголога, офталмолога и неуропсихијатра.

Почев од краја августа, када је прва група запослених обавила систематске прегледе, до сада је њима обухваћено око 380 запослених, а како још има интересовања и прегледи су у току, очекује се да ће укупан број премашити 500 прегледаних колега. Почетком новембра организоваће се још један термин за све оне који су из неког разлога били спречени да се прегледају раније, чиме ће бити закључен овогодишњи програм превентивних систематских прегледа на ВМА.

Помогли у најкритичнијем тренутку

Подсећамо да се због смањених резерви крви средином лета догађало да су операције и третмани који нису били хитни - отказивани, а залихе су чуване само за ургентне интервенције. Ради се, наиме, о томе да Ургентни центар Клиничког центра Србије, има шест операционих сала које су у сваком тренутку пуне. Због тога, за збрињавање хитних случајева, крви мора увек да буде довољно на располагању. Стога се у ситуацијама када настане проблем са мањком крви, она преуспирава за ургентне случајеве, а одлажу се операције које могу да се пролонгирају за који дан. Срећом, апели Института за трансфузију и патријарха Иринеја да се појачају акције добровољног давања крви због забрињавајуће несташице ове драгоцене течности дали су резултате и ситуација се недуго затим поправила.

Иначе, на смањен одзив давалаца утичу разлози карактеристични за летњи период – високе температуре, сезона годишњих одмора, школских распуста и отказивања редовних акција. Тако је тих, критичних дана, према извештајима Института, било прикупљано свега 50 до

100 јединица, што је било далеко испод реалних потреба, које износе од 250 до 300 јединица дневно. Елем, да би се што пре превазишло драстично смањење резерви крви уследили су позиви грађанству, који су убрзо и дали резултате.

Без сумње је да су свој допринос повећању залиха драгоцене течности, дале и наше колеге - хуманитарци, и то њих осамдесет и пет, колико их се

одазвало акцији спроведеној у ЕДБ-у летос, баш у „најкритичније“ време. Међу поменутих добровољцима њих четворо је имало своју премијеру, односно по први пута су даривали крв, док деветоро, због тренутних здравствених сметњи нису били у могућности да дају свој „прилог“.

Иначе, летња акција је била организована у комфорним, такорећи идеалним условима, у светлој и пријатно расхлађеној свечаној сали у ЕДБ објекту на Славији. За беспрекорну организацију су се побринули како здравствени радници Института, тако и активисти Удружења ЕДБ давалаца, Јасминка Јаца Шољанин и Живко Ристић. А након „интервенције“ даваоци су, по добром, већ устаљеном обичају, били почашћени укусним роштиљем, који су им обезбедили Синдикат ЕПС-ЕДБ и Независни синдикат. У знак пажње и захвалности добили су и лепе, памучне мајице, украшене логом фирме и натписом „Хвала за живот“ – који им је даривала Управа наше куће.

БИБЛИОТЕКА ГРАДА У „ГОДИНИ КЊИГЕ“

Издат рекордан број књига

Министарство културе је период од априла ове, до априла 2011. прогласило „Годином књиге“, па утолико пре радује податак да у Београду све више људи чита књиге. Конкретно, Библиотека града Београда је током само једног месеца издала 37.200 књига, што је, како кажу у овој институцији, апсолутни рекорд за протеклих десет година!

Иако је економска криза утицала на опадање куповне моћи, библиотеке су постале део свакодневнице Београђана. Разлог томе, по свему судећи јесте популарна цена годишњих чланских карата која износи колико и просечна цена две нове књиге у књижарама. У градској библиотеци нуде још једну повољност. Наиме, за исти износ од 950 динара, колико кошта годишња чланарина за једну особу, може се користити и породична чланска карта. Тако, за 950 динара два члана породице добијају чланске карте и

могу изнајмљивати, свако по три књиге. Књиге се издају на рок од двадесет дана, али уколико пре његовог истека позовете телефоном библиотекар он ће у рачуну продужити рок за још двадесет дана.

У Библиотеку града Београда, иначе највећу те врсте у нас, учлањено је 62.000 људи. Чланство је ове године увећано за 40 посто у односу на лани, а број изнајмљених књига је повећан за око 65

одсто у односу на исти период 2009. Кад смо већ код бројева, истакнимо и да градска библиотека располаже фондом од близу два милиона књига. Њени најчешћи посетиоци су студенти и наши суграђани старији од 65 година, који имају право на бесплатну чланарину, и бесплатне интернет курсеве.

У градској библиотеци могу се изнајмити најновија бестселер издања, а белетристика је као и увек најпопуларнија. Међу домаћим ауторима, ових дана најтраженије су књиге Гроздане Олујић, Љиљане Хабјановић Ђуровић, Весне Дедић, Мирјане Бобић Мојсиловић, Моме Капора, Вука Драшковића и Дејана Стојиљковића. А од страних књижевника на врху листе су романи Халеда Хосеинија, Паола Којеља, Стига Лашона, Колин Мекалоу, Дена Брауна, Јустина Гордера и Карлоса Руиса Сафона.

Увек добро расположени

Празник предузећа у којем су дочекали пензију већ традиционално прослављају и чланови Клуба пензионера ЕДБ. Дан фирме је заправо дан када се окупе у највећем броју. Уживају у сусрету са бројним пријатељима, бившим колегама и обнављају успомене препричавајући догодовштине из минулих времена.

У право у тако срдочној и топлој атмосфери, око четири стотине наших пензионера и ове године се дружило на свечном ручку, организованом у празнично уређеном ресторану Дома Војске. Љубазним речима поздравио их је директор Стеван Милићевић, поручивши да Електродистрибуција Београд и даље успешно послује на чврстим темељима њиховог минулог рада.

Скуп ЕДБ ветерана је срданим речима поздравила и председница Клуба, Гордана Благојевић. Подсетила је том приликом, да Клуб има 1.176 чланова и позвала је присутне да позову пензионисане колеге које то још нису урадиле, да се учлане у Клуб, како би убудуће користили разне погодности које им овај вид организовања пружа.

Подсећања ради, основне активности Клуба су брига о социјално и здравствено угроженима, и разни видови окупљања и дружења. Према Горданиним речима, у првој половини године, социјално угроженим пензионерима исплаћено је укупно 56. 000 динара. А, обележене су разне манифестације и празници, попут Дана жена, Славе Клуба - Светог Илије, прослављани су рођендани... Организована су три целодневна излета, и то посете Аранђеловцу, Овчарско-Кабларској клисури и Гамзиградској бањи. Спортски представници клуба су, како лани, тако и ове јесени, учествовали на Олимпијади трећег доба, организованој по други пут у Соко Бањи...

-Учлањењем Клуба у „Добровољни фонд солидарности пензионера Београда“ наши чланови сада имају и додатне погодности. Неке од њих су бесплатан преглед вида, куповина медицинских помагала по цени нижој за 20 одсто, зубарске услуге јефтиније за 20 одсто, адвокатске услуге по цени нижој

за 50 посто, а у понуди су и разни курсеви – истакла је Гордана. Затим је скренула пажњу да Управни одбор сматра да и даље треба настојати да се обезбеди већи простор за рад Клуба, јер садашњи, површине од 35 м², није довољан да би се спровеле све активности.

- Управо због недостатка простора, убудуће ће чланови Клуба бити у прилици да се редовно, једном месечно друже у ресторану Дома војске, и то сваке прве среде у месецу у термину од 10 до 13 часова - најавила је председница Гордана Благојевић.

Наши витални сениори, дотерани, свечани, лепо и надасве добро расположени, наставили су дружење тог свечаног дана уз срдчан жагор, музику и игру све до првих вечерњих сати.

Списак јубилараца

Списак радника за јубиларне награде у периоду од 07. октобра 2009. године до 06. октобра 2010. године.

10 ГОДИНА

1. АРДАЛИЋ БОЈАН
2. АНЂЕЛКОВИЋ ДРАГАН
3. АРСЕНИЈЕВИЋ СРЂАН
4. БАЛЕН ВЛАДАН
5. БУБАЊА ЛИДА
6. БЈЕЛИЦА МИОДРАГ
7. БОГИЋЕВИЋ НИКОЛА
8. БОЈОВИЋ НЕБОЈША
9. ВИТАС ГОРДАНА
10. ВУКОВИЋ ЕМИЛИЈА
11. ВУЧИЋ ДЕЈАН
12. ВОЈВОДИЋ ЖАРКО
13. ГРКИНИЋ БОЈАН
14. ГАШЕВИЋ ДОБРО
15. ДРЧА ГОРАН
16. ДАМЊАНОВИЋ НЕВЕНКА
17. ДРАШКОВИЋ МАЈА
18. ЂУРИЧИЋ ЈАСМИНА
19. ЖИВАДИНОВИЋ ГОРАН
20. ЗАЈИЋ БОЈАН
21. ЈОВАНОВИЋ ПРЕДРАГ
22. ЈОЈИЋ АЛЕКСАНДАР
23. ЈОВИЧИЋ АЛЕКСАНДАР
24. КАТИЋ ДРАГАН
25. КОВАЧ ЈАДРАНКА
26. МИХАЈЛОВИЋ ВИОЛЕТА
27. МЛАДЕНОВИЋ МАРИНА
28. МИТИЋ МИРОСЛАВ
29. МИЛИЋЕВИЋ МИРОСЛАВ
30. МАРИЧИЋ НЕНАД
31. МИРИЋ БОШКО
32. МИЛИКИЋ ВЕСНА
33. МИЛОСАВЉЕВИЋ ЕЛИЗАБЕТА
34. НЕДЕЉКОВИЋ МИЛОЈЕ
35. НИКОЛИЋ ГОРАН
36. НЕШИЋ ЗОРАН
37. НЕГИЋ ВЕСНА
38. НОВИЧИЋ СИНИША
39. НЕДОВИЋ ДАРКО
40. НЕДИЋ ПРЕДРАГ
41. ОБРАДОВИЋ МИЛАН
42. ПРЕТРОВИЋ ВЛАДИМИР
43. ПЕЦИЋ АНА
44. ПОПОВИЋ ОЈДАНА
45. ПАВЛОВИЋ ВЛАДАН
46. ПАНЦА ДАЛИБОР
47. ПАЛАМАРЕВИЋ ДЕЈАН
48. ПУПОВАЦ ДРАГАН
49. РАТКОВИЋ МИЛАН
50. РОГОВИЋ МИОДРАГ
51. РОГЛИЋ СНЕЖАНА
52. РАДИЋ ДУШАН
53. РИСТИЋ ДАРКО

54. СМИЉКИЋ ПРЕДРАГ
55. САМАРЦИЋ БРАНИСЛАВКА
56. СТАНКОВИЋ ДРАГАН
57. СПАСИЋ МИЛАН
58. ТУБИЋ МИЛКА
59. ТОПАЛОВИЋ МИЛАН
60. ЋИРИЋ БОЖИДАР
61. ЋИРИЋ ЗЛАТАН
62. УЗЕЛАЦ ЈАНКО
63. ФИЛИПОВИЋ ФИЛИП
64. ЦВЕТАНОВИЋ БИЉАНА
65. ЧИГОЈА ЖЕЉКО
66. ЧИКАРИЋ ЗОРАН
67. ЧИКАРИЋ МАРИЈА

20 ГОДИНА

1. АЈЗЕНХАМЕР ПЕТАР
2. БАЈАГИЋ ПРЕДРАГ
3. БУДИМИРОВИЋ ОЛИВЕРА
4. ДИМИТРИЈЕВИЋ ПРЕДРАГ
5. ЂОРЂЕВИЋ ДРАГАН
6. ЖИВАНОВИЋ ЗОРАН
7. ЈОВАНОВИЋ ДЕЈАН
8. ЈЕЛЕНИЋ ТОМИСЛАВ
9. ЈОВАНОВИЋ МОМА
10. КОСОВАЦ ГОРАН
11. КАЛИНЧЕВИЋ НАДА
12. МИЛОВАНОВИЋ ДЕЈАН
13. МАРИЧИЋ ВЛАДИМИР
14. МАРКОВИЋ СВЕТЛАНА
15. МАКСИМОВИЋ ДРАГАН
16. НАЈДОВСКИ АЛЕКСАНДАР
17. ОКУКА ЉИЉАНА
18. ПЕЈЧИЋ ВЛАДИЦА
19. ПОЗНАНОВИЋ ЗОРАН
20. ПЛАВИЋ ГОРАН
21. ПАЛАМАРЕВИЋ ЉУБИША
22. ПАВЛОВИЋ МИЛУТИН
23. СИМИЋ ДРАГАН
24. ТУФЕГЦИЋ ГОРДАН

30 ГОДИНА

1. АЛЕКСИЋ РУЖИЦА

2. БРАИМИ ФЕМИ
3. ВЛАХОВИЋ ВЕРА
4. ВЕСЕЛИНОВИЋ РАДЕ
5. ВЕЈНОВИЋ РАДЕ
6. ВАСИЉЕВИЋ ДРАГАН
7. ГРЧАК ЖИВАН
8. ГОГИЋ МИЛОШ
9. ДЕРИКОЊИЋ МИЛУТИН
10. ДЕРИКОЊИЋ РАДОМИР
11. ДРЕНКОВИЋ АЦА
12. ЂУРКОВИЋ МИОДРАГ
13. ЖУНИЋ МИЛЕ
14. ИЛИЋ МИЛОСАВ
15. ИВАНОВИЋ ДРАГАН
16. ИЛИЋ ДОБРИЛА
17. ЈАКОВЉЕВИЋ ДРАГАН
18. ЈОВИЋ НЕНАД
19. КРСТИЋ ВЛАДИМИР
20. КРСТИЋ ЗОРАН
21. КОНСТАНТИНОВИЋ ДРАГОСЛАВ
22. КАНДИЋ МИЛИНКО
23. ЛАЛИЋ ГОРИЦА
24. МОЈСИЛОВ СЛАВИЦА
25. МИХАЛИЦ ВЛАДИМИР
26. МИТРОВИЋ БРАНИСЛАВ
27. МАРИЧИЋ НАДА
28. МИЛОВАНОВИЋ ОБРАД
29. МИЛИЈАНОВИЋ ВЛАДА
30. МАНЧИЋ БОРКО
31. МИЛОСАВЉЕВИЋ СЛОБОДАН
32. МАНЧИЋ ДУШАН
33. МИЛИЋЕВИЋ СТЕВАН
34. НЕШОВАНОВИЋ ТОМИСЛАВ
35. ОБРАДОВИЋ МИЛЕ
36. ПЕТРОВИЋ ЈАСМИНА
37. ПАТ ЉИЉАНА
38. ПАШИЋ МИЛОРАД
39. ПАНЧИЋ ИВИЦА
40. ПЕТРОВИЋ С ЗОРАН
41. ПОПОВСКИ МИЛОРАД
42. ПЕТРОВИЋ Н ЗОРАН
43. ПЕШИЋ МИРОСЛАВ
44. РИСТИЋ МИОДРАГ
45. РАДАШИНОВИЋ ПРВОСЛАВ
46. СТАНКОВИЋ ДУШАН
47. СТЕВАНОВИЋ ИВАН
48. СИНАДИНОВИЋ ЗОРАН
49. САВИЋ ДРАГИЦА
50. САВИЋ-МАРКОВИЋ ЗОРИЦА
51. СИМИЋ БРАНКО
52. ТРПКОВИЋ МИЛАН
53. ТЕОФИЛОВИЋ ВИДОЈЕ
54. ФИЛИПОВИЋ МИРКО
55. ФИЛИПОВИЋ НЕНАД
56. ФИЛИПОВИЋ ЈОВИЦА
57. ЦВЕТКОВИЋ ВЕСНА

ТЕСЛА ЕЛЕКТРОМОБИЛ У БЕОГРАДУ